

TEK MERKEZLİ ANKET ÇALIŞMASI: ANESTEZİ ASİSTANLARI ARASINDA MESLEKİ DEĞERLENDİRME

SINGLE-CENTERED QUESTIONNAIRE STUDY: PROFESSIONAL ASSESSMENT AMONGST ANESTHESIOLOGY RESIDENTS

Mehmet İlke BÜGET*, Ömür AKSOY*, Achmet ALİ*, Güler BAHADIR, Fatma
DEMİRCAN*, Elif ÖZKİLİTÇİ*, Süleyman KÜÇÜKAY*, Zerrin SUNGUR***

ÖZET

Giriş: Anesteziyoloji kurum içinde farklı uygulama mekânları, çeşitli ekiplerle işbirliği gereksinimi, sıklıkla ivedi ve doğru kararların alınmasını gerektiren özellikli bir branştır. Bu açıdan stres sıklıkla yaşanmaktadır. Yönetilemeyen stresin anesteziistler için dünya çapında bir sorun olabileceği bildirilmiştir. Bu çalışmada eğitim sürecinde anestezi asistanlarında mesleki tatmin ve stres nedenlerini araştırırken, “iyi” bir anesteziistin sahip olması gereken nitelikleri sıralamayı hedefledik.

Gereç ve yöntem: Etik kurul onayı alındıktan sonra, değerlendirme 17 soru içeren bir anket hazırlandı. Açık uçlu sorularda işle ilgili başarı ve endişeyi sorgulamaya yönelikti. Sorunlara çözüm üretilmesi, “takım” hissine ilişkin sorularda Likert skalalı olarak düzenlendi. Bu ankete İstanbul Tıp Fakültesi Anesteziyoloji bölümünde çalışan tüm asistanlar katıldı (13.11.2012).

Bulgular: Anket çalışmamıza 41 kişi katıldı. Katılımcıların 28’i (%68) 2 yılın üzerinde, 13’ü (%32) 2 yılın altındaydı. Mesleki tatminde sırasıyla uygulama başarısı (%65), zor olguların yönetimi (%12), yoğun bakım çalışmaları (%10) dile getirildi. Ekibin bir parçası olma hissi genellikle paylaşılıyordu (%55). İşle ilgili zorluk belirgin şekilde nöbet ertesi çalışma (%43) olarak söylendi. Endişe kaynakları yetersizlik hissi (%17) ve gelecek kaygısı (%17) ile birlikte zor entübasyon olguları (%14) yer aldı. İdeal anesteziistin özellikleri soğukkanlılık (%18), pratiklik (%16), mesleki bilgi açısından yeterlilik (%15) olarak tanımlandı. Mesleki önceliklerde hasta güvenliği ve eğitim ilk sırayı paylaştı (%35 ve %33).

Sonuç: Anesteziistler çalışma koşulları itibarıyla stres yaşamaktadır. Stresi yönetebilmek ve çözüm üretilebilmek için nedenlerin belirlenmesi şarttır. Öte yandan, “İdeal” anesteziist kavramının eğitim sürecinde hedeflerin belirlenmesinde önemli gibi gözükmektedir. Yine anesteziinin eğitiminde stres yönetiminin öğrenilmesi, stres ile başa çıkma yöntemleri mutlaka yer almalıdır.

Anahtar Kelimeler: Anket; anestezi asistanları; stres

ABSTRACT

Objective: Anesthesiology is a special branch which requires different practice places, necessity for collaboration with various teams and frequently taking fast and right decisions. In this respect, stress is frequently experienced. It has been reported that unmanaged stress has become a worldwide concern for the anesthesiologists. In this study, we aimed to investigate the reasons for anesthesiology residents’ professional satisfaction and stress during their training period and we have tried to identify the qualifications which a good anesthesiologist should have.

Materials and methods: After obtaining the Ethical Committee’s approval, we prepared a survey containing 17 questions. Open ended questions aim to inquire the success and anxiety regarding the work. Finding solutions for problems has been made under “team” feeling related questions on the basis of Likert scale. All residents working at Anesthesiology and Intensive Care Department, Istanbul University Faculty of Medicine participated in this survey (13.11.2012).

Results: 41 residents participated in our study. Seniority of 28 participants’ (68%) were over 2 years, while 13 of them (32%) were less than 2 years. In terms of professional satisfaction, success in practice (65%), management of difficult cases (12%), working in ICU (10%), were stipulated respectively. The participants generally shared the feeling of being

Date received/Dergiye geldiği tarih: 27.05.2015 – Date accepted/Dergiye kabul edildiği tarih: 10.09.2015

* İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji Anabilim Dalı, **Psikiyatri Anabilim Dalı, İstanbul, TÜRKİYE
(Corresponding author/İletişim kurulacak yazar: mbuget@yahoo.com)

İstanbul Tıp Fakültesi Dergisi Cilt / Volume: 78 • Sayı / Number: 3 • Yıl/Year: 2015

a part of the team (%55). In terms of difficulty faced in the work, continuing working after a night shift has been clearly addressed (43%). Amongst the anxiety reasons, feeling of incapability (17%) and future concerns (17%) and difficult intubation cases (14%) were reported. Amongst the qualifications of an ideal anesthetist, calmness (18%), being practical (16%), adequacy in terms of professional knowledge (15%) were mentioned respectively. Patient safety and education took the first row in terms of professional priorities (35% and 33% respectively).

Conclusion: Anesthetists face stress due to working conditions. It is required to identify the reasons in order to manage stress and create solutions. On the other hand, the term of "Ideal" anesthesiologist seems as an important point for determination of targets during the training period. Likewise, methods of coping with stress and learning the management of stress in the anesthesia practice, should be included during the training period.

Keywords: Questionnaire; anesthesiology resident; stress

GİRİŞ

Anesteziyoloji kurum içinde farklı uygulama mekânları, çeşitli ekiplerle işbirliği gereksinimi, sıklıkla ivedi ve doğru kararların alınmasını gerektiren özellikli bir branştır. Bu açıdan stres sıklıkla yaşanmaktadır. Yönetilemeyen stresin anesteziistler için dünya çapında bir sorun olabileceği bildirilmiştir.(1) Yüksek stres ve tükenmişlik sendromu, anesteziistler ve diğer hekimler arasında mesleki tatminsizliği anlamlı şekilde arttırmaktadır.(2,3) Mesleklerinden memnun olan hekimlerin daha iyi sağlık hizmeti verdiği ve dolayısıyla hastalarının memnuniyetinin de arttığı görülmüştür.(3) Anestezi asistanları, anestezi uygulamalarının en önemli parçalarından biridir. Ayrıca anestezi geleceği olan hekimler olmaları itibariyle düşünceleri, yaklaşımları ve eğitimleri büyük önem taşımaktadır. Onların endişelerini, streslerini, mutlu oldukları yönleri ve yaşadıkları sorunları anlamamız ve bu sorunlara empati ile yaklaşmamız, gelecekte, onların yaşam ihtimalleri olan stresleri azaltıp daha baş edilebilir seviyelerde kalmasını sağlayabilir.

Bu ankette ilk hedef eğitim sürecinde anestezi asistanlarının stres nedenleri ile birlikte mesleki tatmin hissettikleri durumların belirlenmesiydi. Yine bu amaca yönelik olarak "ideal" bir anesteziistin sahip olması gereken niteliklerini araştırdık. Ayrıca asistanların kürsü içi ve dış kliniklerle iletişimlerini sorgulandı.

GEREÇ VE YÖNTEM

Etik kurul onayı alındıktan sonra, değerlendirme 17 soru içeren bir anket hazırlandı (EK 1). Bu ankete İstanbul Tıp Fakültesi Anesteziyoloji bölümünde görev yapmakta olan 41 anestezi asistanı katıldı. Tüm bireylere dağıtılan anket formları katılımcılara tanıtıldı ve kısa bir toplantı ile çalışmanın amacı anlatıldı. Asistanlar anket formlarını isim belirtmeden tamamladılar. 17 sorunun 8'i klasik tipte sorulardan oluşuyordu. Geri kalan 9 soru ise 5 değerlikli Likert skalası kullanılarak düzenlendi. (1-Asla, 2-Nadiren, 3-Bazen, 4-Sıklıkla, 5-Herzaman). İstatistik analizler için SPSS 20 programı kullanıldı. Tüm veriler için deskriptif istatistik analizler (yüzde, ortalama ve standart sapma) kullanıldı.

Bulgular

Çalışmamıza katılan 41 anestezi asistanının yaş ortalaması 29,83±3,55 idi. Kıdemlerine bakıldığında ortalama 28,27±17,79 ay olduğu tespit edildi. 28 tanesinin (%68,3) 24 aydan kıdemli 13 tanesi (%31,7)

ise 24 aydan kıdemli olduğu görüldü. Katılımcıların 23'ü kadın (%56,1), 18'i (43,9%) erkekti. (Tablo.1)

Tablo 1. Demografik veriler

Cinsiyet	
Kadın	23/41 (%56,1)
Erkek	18/41 (%43,9)
Kıdem (ay)	28,27±17,799
24 ay<	13 (31,7%)
24 ay>	28 (68,3%)
Yaş	29,83 ±3,556

-Anestezi uzmanlıklarına başladıktan sonra, önceki fikirlerinde bir değişiklik olup olmadığı sorulduğunda %31,4'ü fikirlerinin pozitif yönde değiştiğini belirtmiştir. %24,4'ü fikirlerinde bir değişiklik olmadığını bekledikleri zorlukta ve yoğunlukta olduğunu dile getirmişlerdir. İhtisas öncesine göre katılımcılardan 4 tanesi daha kapsamlı, 3 tanesi daha önemli, 6 tanesi de daha zor olduğunu gördüklerini söylemişlerdir. 3 asistanın anestezi ile ilgili fikirlerinin olumsuz yönde değişmiştir.

-Asistanlarımıza kendilerini ne zaman işlerini yapmış ve tatmin olmuş hissettiklerini sorduğumuz zaman en sıklıkla (n:18 %39,1) hastalarına başarılı uygulamalar ve doğru anestezi idamesi sonrası kendilerini başarılı hissettiklerini belirtmiştir. Rejyonel anestezi veya kateterizasyon gibi girişimleri sonrası tatmin olmuş hissedenenlerin sayısı ise %19,6 (n:9) olarak görülmüştür. Zor hastaların başarılı idamesi ise %15,2 (n:7) hastada başarı hissi oluşturmaktadır. Hocalardan takdir görmek, hastalardan olumlu geri bildirim almak ise 2şer uzmanlık öğrencisi (yaklaşık %5) için önemliydi.

-Mükemmel anesteziist için 4 özellik sayın dediğimizde: Bu tanım için pek çok farklı yanıt aldık. Ama en sık verilen cevaplar, mükemmel anesteziistin, soğukkanlı (n:23; %56), pratik düşünme yetisine sahip (n:21, %51), bilgili (n:20; %49), dikkatli (n:10; %10) ve el becerisi yüksek (n:13; %32) olması diye nitelendirildi. Daha düşük oranda olmak üzere yüksek özgüven (%10) ve çalışkanlık da (%12) bu sıfatlar arasına eklendi. Ancak bu noktada şaşırtıcı olan obsesif kişiliğin 4 kişi tarafından mükemmel anesteziistte görmek istedikleri bir özellik olmasıydı.

Anestezi asistanları arasında mesleki değerlendirme

-İşinizi yapmanız hangi durumlarda güçleşiyor diye sorduğumuzda genel yanıt beklendiği gibi nöbet ertesi (n:18; %43) ve yetersiz fiziksel koşullar (n:11; %27) olarak öne çıkmıştır. Nöbetin kendisi (n:3; %7) ve uzun çalışma saatleri (n:4; %10) de bu ikiliye eşlik etmektedir. Nöbete dair sorunlar uykusuzken çalışmanın getirdiği fiziksel ve zihinsel performans düşüklüğü en başta gelen şikâyet nedenleri olmuştur. Ayrıca nöbet sayısının fazlalığının çalışma isteksizliği yaratmasından da bahsedilmiştir.

Dikkate değer olarak cerrahi ekiple ilgili sorunlar (n:3; %7) oldukça düşük oranda dile getirilmiştir. Bu soruya verilen en ilginç yanıtlar ise gün ışığı görmemek, hoca baskısı ve işimizin her zaman güç olduğunu belirten yanıtlar olmuştur.

-Asistanlarımızın kendilerini bilgi açısından değerlendirmelerini istediğimiz soruya en sık verilen yanıt pratik olarak iyi, teorik kısımda yetersizlik yer almıştır (n:17; %41,5). Kendini genel yeterli olarak görenler ikinci sıklıktadır (n: 8; %19,5). Kendini orta seviyede görenler üçüncü (n:7; %17), genel olarak yetersiz gören katılımcılar dördüncü sıradaydı (n:5; %12).

-Meslekleri ile ilgili en büyük endişeleri sorulduğunda ilk sırada hastanın zarar görmesi (n:8; %19,5) yer almaktadır. Sonrasında ise gelecek ile ilgili konular (n:7; %17) ve yetersiz bir anesteziist olma korkusu (n:7; %17) gelmekteydi. İlk endişe ile benzer şekilde dördüncü sırada zor havayolu olguları bildirilmekteydi (n:6; %14,6). Hukuki sorunlar az bir farkla listede yerini almıştı (n:5; %12).

-Günlük rutinlerinizdeki öncelikler neler diye sorulduğunda ilk sırada hasta güvenliği (n:26; %63), sonrasında eğitim (n:25; %61) ve günlük işleyiş (n:14; %34) en önemli üç konu başlığı olarak ortaya çıkmıştır.

-On yıl sonra kendinizi nerede görüyorsunuz diye sorduğumuzda, çoğunluk (n:17; %41,5) kamu veya özel sektörde anestezi uzmanı olarak çalışmaya devam edeceğini düşünmektedir. Akademik kariyer yapmak isteyenler ikinci (n:8; %19,5) sırada yer almıştır. Yurtdışında kariyerine devam etmek isteyen yine küçük bir grup bulunmaktaydı (n:3; %3).

Likert ölçeği ile değerlendirdiğimiz konular (sorunların çözümü, eğitimde yeterlilik, takım duygusu, vb.) şu şekilde özetlenebilir (Tablo-2).

Tablo 2. Likert ölçeği kullanılan sorular

	Yanıt yok	1	2	3	4	5
9.Akut sorunların çözümünde size yardımcı olduğunu düşünüyor musunuz?	3(7,3%)	-	2(4,9%)	4(9,8%)	23(56,1%)	9(22%)
10.Eğitiminizle ilgili konularda, uzman veya öğretim görevlilerinden sorularımıza kolay yanıt bulabiliyor musunuz?	3(7,3%)	-	2(4,9%)	6(14,6%)	22(53,7%)	8(19,5%)
11.Hastalara yaptığınız işle ilgili preoperatif vizitte bilgi veriyor musunuz?	4(9,8%)	-	1(2,4%)	6(14,6%)	18(43,9%)	12(29,3%)
12.İşinizi yaparken "takımın" bir parçası olduğunuzu düşünüyor musunuz?	2(4,9%)	2(4,9%)	3(7,3%)	7(17,1%)	16(39,0%)	11(26,8%)
13.Cerrahi ekiplerle medikal sorunları rahatlıkla çözebiliyor musunuz?	5(12,2%)	1(2,4%)	7(17,1%)	13(31,7%)	15(36,6%)	-
14.Konsültasyonlarda karşınıza çıkan zorlukları rahatlıkla çözebiliyor musunuz?	4(9,8%)	1(2,4%)	4(9,8%)	13(31,7%)	17(41,5%)	2(4,9%)
15.Medikal bir sorunla karşılaştığınızda, yaptıklarınızın 'doğru' çözüme yönelik olduğunu görüyor musunuz?	3(7,3%)	-	-	4(9,8%)	33(80,5%)	1(2,4%)
16.İşinizin stresli olduğunu düşünüyor musunuz?	1(2,4%)	-	-	-	11(26,8%)	29(70,7%)
17.İşinizdeki zorlukların üstesinden geldiğinizi düşünüyor musunuz?	2(4,9%)	-	-	12(29,3%)	25(61,0%)	2(4,9%)

1-Asla, 2-Nadiren, 3-Bazen, 4-Sıklıkla, 5-Her zaman

TARTIŞMA

Çalışmamıza katılan 41 asistanın tamamı isim belirtmeden anketleri doldurmuşlardır. Bir katılımcı dışında tümü her zaman veya sıklıkla stresli bir işte çalıştığını düşünmektedir. Katılan uzmanlık öğrencilerin

çoğu (%65) zorlukların üstesinden geldiğini düşünürken, kalanlar bazen bu konuda başarılı olduğunu bildirmiştir.

Sonuçlarımız, 2011 yılında Wong'un Kanada da bir üniversite ve 4 eğitim hastanesini kapsayan

çalışmasındakine paralel şekilde yanıtlanmıştır.(4) Stres faktörleri ve iyi anestezi tanımları arasında yakınlıklar mevcuttur. İyi anestezi tanımlarken bizim asistanlarımızın çoğunluğu soğukkanlılığı birinci sıraya almıştır. Pratik düşünme yeteneği, yeterli mesleki bilgi, iyi bir el becerisi, dikkat gibi takip eden sıradaki niteliklerde iki çalışmada da ortak şekilde asistanlar tarafından belirtilmiştir. Bunun sonucu olarak iyi anestezi kavramının evrensel olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Oliveira ve arkadaşlarının ABD’de 2773 anestezi asistanı kapsayan çalışmasında, asistanlar arasında tükenmişlik sendromunun, depresyon ve intihar düşüncelerinin sık olduğunu saptamıştır. (5) Bu durumun hem asistan sağlığına hem de hasta sağlığına olumsuz etkilerinin olabileceğini öne sürmüşlerdir.(5) Biz de bu noktada çalışmamızda asistanlarımızdaki stresse neden olan faktörleri öğrenmeyi hedefledik. Bu şekilde düzeltililecek faktörler ile ilgili gerekli önlemlerin alınması, diğerlerinde de stres yönetiminin öğretilmesi mümkün olabileceğini düşünmekteyiz. Uzmanlık öğrencilerimizin mükemmel anestezi ile ilgili “soğukkanlı, pratik düşünebilen ve bilgili” sıfatlarını kullanması bu konuda önemli bir adım olduğunu düşünmekteyiz. Uzman anestezi uzmanları arasında İngiltere’de yapılan benzer bir çalışmada dikkat, esneklik, güvenilirlik ve takım oyunculuğu ilk sırada yer alan özellikler olmuştur.(6) Genel olarak tüm bu özellikler anestezi krizi ve stresi yönetebilen kişi olarak öne çıkarmaktadır.

Beklendiği üzere asistanlarımızın çalışma şartlarını en çok zorlaştıran ve streslerini en çok arttıran şeyin nöbet ertesi çalışmak olarak görüldü. Bu sorun anestezi dışındaki branşlarda da, kurum ve ülke genelinde paylaşılmaktadır. Endişe kaynaklarında hasta güvenliği ilk sırayı almaktadır. Oldukça yeni bir derlemede perioperatif hasta güvenliğinde anestezi uzmanının önemi belirtilmiştir.(7) Havayolu ve dolaşım gibi temel yaşamsal işlevlerin yanında organ hasarı, hipotansiyon, enfeksiyonlar gibi morbiditelerde anestezi uzmanının sorumluluğu giderek daha artmaktadır. Nitekim uzmanlık öğrencilerimiz de hasta güvenliği ile birlikte zor havayolunu endişe kaynaklarında ilk sıralara almışlardır. İyi bir anestezi uzmanı olması gereken bilgi birikimi ve el becerisi, bu durumlarda yetkin ve hızlı davranmada anahtar özellikler olarak düşünülebilir.

İkinci bölümde likert tipi soruların oluşturduğu kısımda asistanlarımızın tamamının işlerini stresli bulduğunu görülmüştür. Anket sonuçlarına göre, Diğer ekiplerle iletişim ve konsültasyonlardaki iletişim sorunları ek stres yüklemektedir. Cerrahi ekiplerden ziyade bu konunun konsültasyonlarla dile gelmesi, cerrahi dışı ve daha az ortak mesai yapılan bölümlerle iletişim azlığı olarak yorumlanabilir. Bu sonuçlar, profesyonel kontrol eksikliği, hastane içi iletişim problemleri ve uzun çalışma saatlerinin, mesleki memnuniyetsizliği belirleyen en anlamlı sorunlar olduğunu ortaya koyan çalışmalarla benzerlik göstermektedir. (8,9)

Ancak anketimizin en ilginç sonucu asistanlarımızın mevcut stres faktörleriyle bir şekilde baş etmeyi başardıklarını bildirimini yapmaları olmuştur. Yüksek stres seviyelerine rağmen, olumlu şekilde mesleki stresi

tolere edebilme, sonuçlarımız Lindforun’un yaptığı çalışmalarla benzerlik göstermektedir.(10,11) Rama-Maceras hazırladığı derlemede mesleki tatmini oluşturmak için, mesleki özellikler, stresle baş etme ve kişisel iyilik halini sağlamak konularına eğilimin öneminden bahsetmiştir. (12) Burada kişisel faktörlerin önemi unutulmamalıdır. Yine ülkemizde geniş bir asistan popülasyonunda yapılan çalışmada cinsiyet ve ikiden fazla çocuk sahibi olmanın artmış iş stresi ile ilgisi görülmüştür.(13) Buna karşı kurum içinde bölümler arası iletişimin kolaylaştırılması kadar, anestezi bölümü içinde de iş yükü, zorluk ve sorumlulukların paylaşılması, takım ruhunun güçlendirilmesi alınabilecek önlemler arasındadır. Yine asistanlarımıza kendilerini mutlu eden ve tatmin oldukları girişimleri daha sık yaptırmak da asistan memnuniyetini artırıp, stres yönetimini kolaylaştırabilir. Bir diğer önemli konu da anestezi uzmanlık eğitimi sırasında teorik bilgiler ile birlikte sorunlarla başa çıkma yöntemlerinin de sürece katılmasıdır.(14)

Yazılı cevapların olduğu birinci kısım bize farklı bir bakış açısı da kazandırdı. İlk sorunun ortaya koyduğu düşük tanınırlık, bilinirlik durumumuzu daha geliştirmemiz gerektiği görüldü. Anesteziyolojiyi tıp fakültesi öğrencileri arasındaki bilinirliği arttırmamız gerektiğini düşündük.

Çalışmamızın zayıf yönü, katılımcı sayımızın az, katılanların da bir üniversite hastanesinin asistanları olması nedeniyle, genel toplumu temsil edebilme imkânının olmamasıdır. Diğer eğitim hastanelerinde hatta diğer üniversitelerde farklı fiziksel şartlar doğal olarak farklı sonuç ve yorumlara neden olabilir. Ancak bu hasta gruplarında ama genel popülasyonu temsil eden randomize bir örnek değil konu ve katılımcılarla ilgili bilgi-zenginleşmiş bir örnek sunmaktır.(4)

SONUÇ

Anestezi uzmanları çalışma koşulları itibarıyla stres anarşisi yaşamaktadır. Stresi yönetebilmek ve çözüm üretilebilmek için nedenlerin belirlenmesi şarttır. Öte yandan, “İdeal” anestezi uzmanı kavramının eğitim sürecinde hedeflerin belirlenmesinde önemli gibi gözükmektedir. Yine anestezi uzmanının eğitiminde stres yönetiminin öğrenilmesi, stres ile başa çıkma yöntemleri mutlaka yer almalıdır.

KAYNAK

1. Jackson SH. The role of stress in anaesthetists' health and well-being. *Acta Anaesth Scan* 1999;43: 583-602
2. Afonso AM, Diaz JH, Scher CS, Beyl R, Nair SR, Kaye AD. Measuring determinants of career satisfaction of anesthesiologists: Validation of a survey instrument. *J Clin Anesth.*; 2013;25(4):289–95.
3. DeMello JP, Deshpande SP. Career satisfaction of psychiatrists. *Psychiatr Serv* 2011;62: 1013-8.
4. Wong A. From the front lines: A qualitative study of anesthesiologists' work and professional values. *Can J Anesth.* 2011;58(1):108–17.

Anestezi asistanları arasında mesleki değerlendirme

- De Oliveira GS, Chang R, Fitzgerald PC, Almeida MD, Castro-Alves LS, Ahmad S, et al. The prevalence of burnout and depression and their association with adherence to safety and practice standards: A survey of united states anesthesiology trainees. *Anesth Analg*. 2013;117(1):182–93.
- Smith AF, Glavin R, Greaves JD. Defining excellence in anaesthesia: the role of personal qualities and practice environment. *Br J Anaesth*. 2011;106(1):38-43.
- Wacker J, Staender S. The role of the anesthesiologist in perioperative patient safety. *Curr Opin* 2014; 27:649-56
- Kluger MT, Townend K, Laidlaw T. Job satisfaction, stress and burnout in Australian specialist anaesthetists. *Anaesthesia* 2003; 58: 339–45.
- Cooper CL, Clarke S, Rowbottom AM. Occupational stress, job satisfaction and well-being in anaesthetists. *Stress Med* 1999; 15: 115–26.
- Lindfors PM, Meretoja O a., Töyry SM, Luukkonen R a., Elovainio MJ, Leino TJ. Job satisfaction, work ability and life satisfaction among Finnish anaesthesiologists. *Acta Anaesthesiol Scand*. 2007;51(7):815–22.
- Lindfors PM, Nurmi KE, Meretoja OA et al. On-call stress among Finnish anaesthetists. *Anaesthesia* 2006; 61: 856–66.
- Rama-Maceiras P, Parente S, Kranke P. Job satisfaction, stress and burnout in anaesthesia. *Eur J Anaesthesiol*. 2012;29(7):311–9.
- Abut YC, Kitapcioglu D, Erkalp K, Toprak N, Boztepe A, Sivrikaya U, et al. Job burnout in 159 anesthesiology trainees. *Saudi J Anaesth*. 2012;6(1):46-51.
- Larsson J, Sanner M. Doing a good job and getting something good out of it: On stress and well-being in anaesthesia. *Br J Anaesth*. 2010 Jul;105(1):34-7.

EK 1- Anket formu örneği

ANKET FORMU

Anestezi pratiği (ay):

Yaş:

Medeni hal:

Hekimlik deneyimi:

Cins:

Aile/tekil yaşama:

1. Anesteziye başlamadan önce ve şu andaki fikirleriniz arasında fark var mı? Varsa ne yönde?

2. İşinizde kendinizi ne zaman başarılı hissediyorsunuz; işinizin hangi kısmı sizin için daha tatminkâr:

3. Sizce “ideal” bir anesteziistte bulunması gereken özellikler neler olabilir (en fazla 4 sıfat):

4. Hangi koşullarda işinizin güç olduğunu düşünüyorsunuz?

5. Kıdeminize göre yeterliliğinizi nasıl değerlendirirsiniz (teorik+pratik):

6. İşinize dair en ciddi endişeniz nedir?

7. Olağan günlük çalışmada öncelikli sorumluluklarınızın ne(ler) olduğunu düşünüyorsunuz:

1.

2.

3.

8. On yıl sonra profesyonel olarak kendinizi nerede görüyorsunuz?

Aşağıdaki soruları 1-5 olarak işaretleyiniz. (1: Asla, 2: Nadiren, 3: Bazen, 4: Sıklıkla, 5: Daima)

9. Akut sorunların çözümünde size yardımcı olduğunu düşünüyor musunuz? (öğretim görevlisi tarafından)

1 2 3 4 5

10. Eğitiminizle ilgili konularda, uzman veya öğretim görevlilerinden sorularınıza kolay yanıt bulabiliyor musunuz?

1 2 3 4 5

11. Hastalara yaptığınız işle ilgili preoperatif vizitte bilgi veriyor musunuz?

1 2 3 4 5

12. İşinizi yaparken “takımın” bir parçası olduğunuzu düşünüyor musunuz?

1 2 3 4 5

13. Cerrahi ekiplerle medikal sorunları rahatlıkla çözebiliyor musunuz?

1 2 3 4 5

14. Konsültasyonlarda karşınıza çıkan zorlukları rahatlıkla çözebiliyor musunuz?

1 2 3 4 5

15. Medikal bir sorunla karşılaştığınızda, yaptıklarınızın ‘doğru’ çözüme yönelik olduğunu görüyor musunuz?

1 2 3 4 5

16. İşinizin stresli olduğunu düşünüyor musunuz?

1 2 3 4 5

17. İşinizdeki zorlukların üstesinden geldiğinizi düşünüyor musunuz?

1 2 3 4 5